

Vammaisten asumispalvelujen kehittäminen ja laitosmaisten käytäntöjen ehkäiseminen

Pevamltk 26.10.2026
5775/05.00.00/2026

Valmistelija(t) palveluyksikköjohtaja Eija Pennanen, p. 044 740 1600,
eija.pennanen@pshyvinvointialue.fi

Päätös

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää merkitä tiedoksi Virpi Sourunjärven toimittaman kirjelmän sekä siihen laaditun selvityksen vammaisten henkilöiden asumispalvelujen nykytilasta ja kehittämistoimenpiteistä.

Lautakunta pitää tärkeänä, että asumispalvelujen kehittämisessä vahvistetaan edelleen asiakkaiden itsemääräämisoikeutta, yksilöllisiä asumisratkaisuja ja osallisuutta sekä ehkäistään laitosmaisia toimintakäytäntöjä osana palvelujen jatkuvaa kehittämistä ja omavalvontaa.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 41

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä:

- Asumispalvelujen kehittäminen ja laitosmaisten käytäntöjen ehkäiseminen, 12.5.2026
- Vammaispalveluiden selvitys 9.10.2026

Valmistelu

Pohjois-Savon vammaisneuvoston varapuheenjohtaja Virpi Sourunjärvi on toimittanut 12.5.2026 perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnalle sekä toimialajohtaja Kati Kantaselle kirjelmän, joka koskee vammaisten henkilöiden asumispalvelujen kehittämistä ja laitosmaisten käytäntöjen ehkäisemistä.

Kirjelmässä nostetaan esiin tarve varmistaa, että laitosasumisen purkaminen toteutuu myös asumispalvelujen toimintakulttuurin muutoksena eikä rajoitu ainoastaan palvelurakenteiden tai -nimikkeiden muuttamiseen. Keskeisinä näkökulmina korostuvat vammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeuden, yksilöllisen tuen sekä omaan kotiin liittyvien oikeuksien toteutuminen käytännössä. Kirjelmässä viitataan muun muassa YK vammaissopimukseen, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeistuksiin sekä kansallisiin ja kansainvälisiin arvioihin laitosmaisten käytäntöjen ehkäisemisestä.

Kirjelmässä pyydetään selvitystä hyvinvointialueen toimintatavoista laitosmaisten käytäntöjen ehkäisemiseksi, yksilöllisten asumisvaihtoehtojen kehittämiseksi ja lisäämiseksi sekä asiakkaiden itsemääräämisoikeuden toteutumisen tukemiseksi ja seuraamiseksi. Lisäksi pyydetään kuvaamaan, miten yksilöllinen tuki turvataan ryhmämuotoisessa asumisessa ja miten vammaiset henkilöt, heidän läheisensä sekä heitä edustavat toimielimet osallistuvat asumispalvelujen suunnitteluun, arviointiin ja seurantaan.

Asia on valmisteltu yhteistyössä vammaispalvelujen viranhaltijoiden kanssa. Lautakunnalle annetaan selvitys Pohjois-Savon hyvinvointialueen vammaisten henkilöiden asumispalvelujen nykytilasta sekä palvelujen kehittämistoimenpiteistä.

Virpi Sourunjärven toimittama kirjelmä ja siihen laadittu selvitys ovat pykälän oheismateriaalina.